

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO ACUTO.

DISSERTATIO MEDICA  
IN AUGURALIS

DE

RHEUMATISMO ACUTO

QUAM

ANNUNTE SUMMO NUMINE

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI

D. GEORGII BAIRD, S.S.T.P.

ACADEMIE EDINBURGENSIS PRÆFECTI

IN

AMPLISSIMO SENATUS ACADEMICI CONSILIO  
ET NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETIS

PRO GRADU DOCTORIS

SUBMISSO IN MEDICINÆ HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

AD AUCTORITATEM REVERENDI ADMODUM VIRI

FRIDERICI CANNON, IUDICIS

ROBERTUS MACLENN BAIRD

CAROLINENSIS AUSTRIALIS

Societ. Reg. Phys. Soc. Honor.

Ex Off.

Societ. Americ. Phys. Soc.

Ad diem 12 Septembris, hora octavae solis

EDINBURGI

CUM PRIVILEGIO

Ad Alex. MacCulloch

MDCCLXXIII

4.

DISSERTATIO MEDICA  
INAUGURALIS,  
DE  
RHEUMATISMO ACUTO;  
QUAM,  
ANNUENTE SUMMO NUMINE,  
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,  
D. GEORGII BAIRD, S.S. T.P.  
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti:  
NEC NON  
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,  
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,  
PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS  
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

ROBERTUS MACKEWN HAIG,  
CAROLINIENSIS AUSTRALIS:

Societ. Reg. Phys. Soc. Honor.

nec non

Societ. Americ. Phys. olim Soc.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:  
CUM PRIVILEGIO,  
APUD ALEX. SMELLIE.  

---

M,DCC,XCVIII.



DISSEMINATION OF MEDICAL

JOANNI JACOBO HAIG

ROBERTO MILES

ALFREDO ANNI BLAKE CUTO

ARMIGER

ANTONIO DE MENDONÇA

GUILIELMO WASHINGTON

JOHANNES BAPTISTA

Legatione Americana

Practico

Belgium Paris and the Netherlands

Admiration

JOHANNES BAPTISTA

JACOBO BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA



Tutoribus meis fidelissimis,

JOANNI JACOBO HAIG,

ROBERTO MILES,

JOANNI BLAKE,

ARMIGERIS,

ET

GULIELMO WASHINGTON,

Legionum Americanarum

Praefecto,

Benigni patris vice fide intemeratâ mihi perfunctis,

Animo gratissimo,

Item

JACOBO HAIG, ARMIGERO,

Cujus amicitia et hospitium, quo me literarum et Medicinae studio Edinburgi incumbentem apud se liberaliter excepit, perennem mihi voluptatis fontem praebe-  
bunt,

NEC NON

Chirurgo illi peritissimo

FORREST DEWAR, ARMIGERO,

Quo praelucente, Chirurgiae, et medicamentariae, elementa addidici—hoc opusculum, animi beneficiorum  
haud immemoris monumentum, sacrum esse volo.

ROBERTUS MACKEWN HAIG.

THEODORE DEAN

JOHN W. ADAMS

ROBERTO MILLS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

JOHN W. ADAMS

DE RHEUMATISMO ACUTO.  
DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO ACUTO.

---

**L**EGES hujus academiae celeberrimae  
postulant, ut unusquisque, honores  
medicos ambiens, conscribat, et vulget, ali-  
quam dissertationem ad medicinam perti-  
nentem: his legibus obtemperaturus rheu-  
matismum acutum tentaminis mei argu-  
mentum selegi.

Haec affectio a cel. Cullenio sic definitur.

A

“ Morbus



## 2 DE RHEUMATISMO ACUTO.

“ Morbus ab externa, et plerumque evi-  
“ dente causa; pyrexia; dolor circa arti-  
“ culos, musculorum tractum sequens, ge-  
“ nua et reliquos majores, potius quam pe-  
“ dum vel manuum articulos, infestans, ca-  
“ lore externo auctus.”

Variat fede, hinc

1. “ In musculis coxendicis  
“ Ischias rheumaticum.
2. “ In musculis thoracis  
“ Pleuritis spuria.
3. “ In musculis lumborum  
“ Lumbago.”

Cum nulla definitio quamlibet accurata  
omnes morbi varietates, et signa, compre-  
hendere potest; plenam morbi historiam  
tradere necesse est.

Rheumatismus invadit plerumque vere,

et

## DE RHEUMATISMO ACUTO. 3

et autumnō; adōritur homines praeditos temperamento sanguineo praecipue; idque fere semper a pubertate ad annum trigessimū quintum: nulli sexui parcit: cel. Home mulieres eodem saepius quam viros affici asserit.

Mali tentatio est varia; modo a sensu lassitudinis, et gravitatis in membris corporis incipit; modo sensus frigoris est primum signum; stadium calidum, et caetera indicia pyrexiae, brevi subsequuntur: praecipua horum signorum sunt anxietas, fitis, calor, pulsus frequens, validus, ac durus, inquietudo, respiratio anxia, et celeris, appetentia cibi deficiens; porro lingua est albidā.

Postquam pyrexia cum hujusmodi signis plus minus diu, plerumque duos, aut tres, dies, persistit; dolores in variis corporis partibus

#### 4 DE RHEUMATISMO ACUTO.

partibus percipiuntur; hi dolores sunt admodum acuti, et in articulis artuum superiorum praecipue sentiuntur: saepe sedem mutant; modo quidem unam tantum partem occupant; saepius autem articulum secundum musculorum cursum transvolant; corporis exercitatione et calore externo exasperantur. Articuli, qui gravissime plerumque afficiuntur, sunt genua, coxendix, humerus, cubitus, carpus, et malleolus. Articuli minores, digitorum scilicet, et pedum, rarius laborant. Dolores articulorum ante aliquando sentiuntur, quam pyrexiae signa incipiunt.

Signa supra memorata vesperi augentur; aeger noctem infomnis agit: et jam dolores sedem suam frequentissime mutant. Articuli post aliquod tempus, tument et rubescunt; tumor autem et rubor dolorem non semper tollunt: plerumque tamen  
eundem



## DE RHEUMATISMO ACUTO. §

eundem minuunt; dolor tamen sedem suam in eodem articulo raro figit: vagari solet, donec omnes majores articuli impetum ejus experti fuerint: nec hi tamen novo impetu immunes evadunt.

In nonnullis exemplis sudor partis etiam ab initio adest: non est autem copiosus, et raro angorem levat partis, quae rigida, et sicca plerumque manet. Urina colore rubicundiore existit per totum morbi cursum, nullamque plerumque faecem deponit; aliquando quidem sedimentum apparet, sed morbum non solvit. Sanguis e vena missus crustam coriaceam albam ostendit.

Tempus, quod pyrexia perstat, varium existit: raro ante diem quintum, sextum, aut septimum, remittit; et plerumque in duos, aut tres, et interdum plures, septimanas, protrahitur. Articulorum tensio et dolor

## 6 DE RHEUMATISMO ACUTO.

lor cursum pyrexiae plerumque sequuntur ; sed eorundem tumor et rigiditas manent ; et partium dolor ac tensio frigore, licet parvo, admoto, recrudescent.

Jamque generalem rheumatismi acuti cursum describere conati sumus ; nonnunquam autem dolores sunt adeo violentes, ut totum corpus iisdem affici videatur, et subsultus tendinum, aliaque signa, quae febres ardentes, et admodum periculosas, comitari solent, superveniant. Hoc autem minime perpetuum est.

## TERMINATIONES RHEUMATISMI.

Quamvis rheumatismus ad phlegmasias pertinet, vel saltem easdem multum refert ; rarissime tamen in suppurationem, et nunquam forsan in gangraenam, aut scirr-  
um

## DE RHEUMATISMO ACUTO. 7

um terminatur. Resolutione fere semper finitur. Cel. quidem Storke in opusculo, qui *annus medicus* vocatur, multa rheumatismi exempla suppuratione terminata se vidisse affirmat: Abscessus autem aliquid peculiare habuisse videntur: de iisdem enim agens scribit. “ Longo tempore diversa  
“ remedia externa tentavit dominus Haff-  
“ ner; optatam tamen metam attingere non  
“ potuit.”

Rheumatismus acutus saepe in vetustum abit; praesertim quando aut neglegitur, aut imperitè tractatur. Nonnunquam quidem, sed raro, in paralyfin definit. Sunt qui hunc morbum interdum ad ventriculum, aliaque viscera migrare putant; non defunt tamen, qui negant hoc, affirmantes ventriculi, aliorumve viscerum, dolores, de quibus agitur, ex podagra provenire: haec quidem sententia probabilis mihi videtur.

Cel.



## 8 DE RHEUMATISMO ACUTO.

Cel. Gregory in suis praelectionibus pyrexiam adeo ingentem in uno exemplo fuisse affirmat, ut vita extincta fuerit. Rarissime autem morte terminatur. Storke quidem rheumatismum exitium omnibus fere phthificis, quos invaserat, attulisse scribit; his autem aegris vita phthiseos, potius quam rheumatismi effectibus extincta fuisse videtur.

### CAUSAE REMOTAE.

Hae causae a medicis in praedisponentes, et occasionales, vel excitantes dividuntur. Diathesis phlogistica princeps causa praedisponens est; nam rheumatismus florentem aetatem, regionum frigidarum incolas, et temperamento sanguineo praeditos, ex quibus rebus diathesis phlogistica potissimum pendet, praecipue adoritur; porro vita iners

## DE RHEUMATISMO ACUTO. 9

ac defes, diaeta nimis plena et stimu-  
lans, exinanitiones solitae, nimirum, ha-  
litus cutis, menses, fonticuli, haemorrhoids,  
suppressae, et omnia quae plenitudinem  
corporis augent, causis praedisponentibus  
annumerari debent. Aliae causae, quae  
corpus proclive reddunt, sunt ea, quae  
idem justo irritabilius faciunt; nimius, puta,  
hydrargyri usus, calor, frequentes morbi  
impetus, morbi longi, et exinanitiones ni-  
miae.

Causae occasionales sunt omnia, quae  
corpus nimis stimulant: horum princeps  
causa est frigus, cujus actioni variae res fa-  
vent; hae res sunt humor, gradus vel mag-  
nitude frigoris, spatium temporis, quod fri-  
gus in corpus agit; porro effectus frigoris  
sunt majores, quando corpori plus satis calen-  
ti, vel parti hujus singulari, admovetur. Fri-  
gus autem, nisi infra gradum sexagesimum

## 10 DE RHEUMATISMO ACUTO.

secundum Farenhetii sit, causa rheumatismo, saltem in his regionibus, excitando, par esse non videtur. Quando frigus et humor in corpus justo calidius simul agunt; humor in vaporem solvitur, et calor corporis liber mutatur in calorem fixum, sine quo vapor formari non potuit. "Frigus," ut cel. Gregory scribit, "corpori tantum stimulo est; cum satis intensum est, et subito et per breve spatium adhibitum est." Quaenam est causa cur frigus singulari corporis parti admotum effectus certius edit, quam cum in totum corpus agit? Aliae sunt causae praeter frigus, quae in corpore proclivi facto rheumatismum excitant: hujusmodi causae sunt medicamenta roborantia, ut cel. Sydenham docet, et omnia quae corpus ultra modum stimulant.

DIAG-



## D I A G N O S I S.

De morborum natura et distinctione, multo frequentius quam de medendi ratione, erratur; necessarium est igitur, ut medicus morbum, quem sanare voluerit, ab omnibus aliis ante secernat, quam ejusdem curationem suscipiat.

Praecipuae affectiones, quibus rheumatismus intermisceri potest, sunt podagra, syphilis, scorbutus, pleuritis, arthrodynia, arthropuosis, nephritis, et dolores, qui vulgo appellantur nervosi.

Si autem indicia, singulorum horum morborum propria, rite perpendamus; discrimina eisdem inter et rheumatismum plerumque satis facile invenientur.

Quamvis

## 12 DE RHEUMATISMO ACUTO.

Quamvis magna similitudo podagram inter et rheumatismum intercedit ; plurimis tamen rebus satis manifestis differunt : primò enim causae sunt diversae ; nam rheumatismus a causa plerumque evidente, frigore, nimirum, et humore, oritur ; podagra plerumque ex labe haereditaria pendet ; et affectiones internarum partium, praecipue ventriculi, veluti flatus, ructus modo acidi, modo insipidi, cum nausea, aliisque dyspepsiae signis, podagrae tentationem praecedunt : haec indicia saepe evanescunt, cum paroxysmus instat, et aeger melius solito se habet ; quae res nunquam fere in rheumatismo eveniunt. In rheumatismo pyrexia plerumque dolorem praebet ; in podagra autem dolor est plerumque primum signum. In rheumatismo dolor articulos plures et majores simul occupat ; in podagra vero unicum tantum, et plerumque  
pedis

## DE RHEUMATISMO ACUTO. 13

pedis pollicem, certè pedum ac manuum juncturas minores potissimum infestat. Dolor in rheumatismo sedem suam saepius quam in podagra mutat; in podagra dolor cum ventriculi vel aliarum partium internarum affectionibus alternat, quod signum rheumatismum minime comitatur. Rheumatismus a pubertate ad annum trigessimum quintum plerumque invadit; podagra plerumque post hanc aetatem se ostendit. Podagra saepius infestat viros; rheumatismus mulieres frequentius torquet: porro temperamenta diversa esse feruntur: rheumatismus enim temperamentum sanguineum petit; sed podagra temperamentum cholero-sanguineum praecipue afficit. Aliae quidem notae, quibus hi morbi distinguantur, afferri possent, sed jam allatae satis mihi videntur.

Syphilidis



## 14 DE RHEUMATISMO ACUTO.

Syphilidis et rheumatismi acuti signa sunt quoque similia; dolores vero in syphilide media et durissima ossa infestant; dum in rheumatismo acuto ossa extrema, vel articulos, occupant, et musculorum tractum sequuntur: porro quando dolores ex lue venerea pendent, alia signa hujus mali praecedunt, vel comitantur; haec signa sunt bubones, ulcera tonsillarum, et cutis, praesertim ad marginem capillitii, papulae corymbosae in crustas, et in ulcera crustosa abeuntes, exostoses, topi, ac nodi. Et denique in syphilide pars tactu non dolet; ut semper fit in rheumatismo acuto.

Scorbutum distinguunt causae remotae, veluti regiones frigidae, diaeta putrida, praesertim carnes sale nimio conditae; et signa quoque, asthenia scilicet, stomacace, et maculae diversi coloris, plerumque livescen-

tes,

## DE RHEUMATISMO ACUTO. 15

tes, praefertim ad pilorum radices, quae res nunquam se in rheumatismo ostendunt.

Rheumatismus afficiens musculos inter costas sitos pleuritidi confundi potest; sed hi morbi animum ad sequentia advertendo distingui possunt; in hac enim rheumatismi varietate partes externae tactu dolent, et nonnunquam tument, et rubent; et nulla tussis plerumque adest; vel si forte adsit, sicca perstat; haec autem omnia in pulmonitide admodum diversa sunt:

Arthrodynia a rheumatismo satis facile fecernitur: illa enim huic supervenire solet, porro artuum dolores sub motu praefertim sentiuntur, et augentur: calore lecti, vel alio externo levare solent; et artus sunt debiles, rigidi, et saepe sponte frigescent: nec ulla pyrexia, neque tumor plerumque, adsunt. Hae autem res in rheumatismo

## 16 DE RHEUMATISMO ACUTO.

rheumatismo acuto, ut ex morbi definitione manifestum patet, longe diversae sunt.

Ista rheumatismi varietas, quae ischias rheumatica vocatur, cum arthropodii confundi potest; hanc autem dolores profundi, diuturni, et obtusi, comitantur, nec adest phlogosis; porro pyrexia, quae non, nisi morbo provento, se ostendit, est primum lenis, et huic febris hectica cum apostemate tandem supervenit; signa autem ischiadis acutae sunt admodum diversa.

Est alia rheumatismi varietas, quae cum nephritide intermisceri potest; haec varietas lumbago appellatur: sequentibus indicibus dignosci potest; nausæa, vomitu, mictione frequente urinae vel tenuis decoloris, vel ruberrimae; cruris stupore, testiculi ejusdem lateris retractione, aut dolore: saltem plura horum cum pyrexia acuta nephritis fere sem-

per



per comites habet: nulla autem fere hujusmodi indicia lumbaginem comitantur: porro haec nulla plerumque pyrexia acuta insignitur: et hoc forsan peculiare habet, quod corpus multo difficilius antrorsum inclinatur quam in nephritide; denique nephritis est rarus morbus, et aetatem provec- tam multo saepius adoritur, quam solet lumbago.

Dolores, qui vulgo vocantur nervosi, a rheumatismo acuto facile secerni possunt; quia illi alia signa neurosium comites plerumque habent.

### CAUSA PROXIMA.

Causae proximae omnium fere morborum adhuc latent: nulla licet existat forsan artis medendi pars, quae saepius et acrius

## 18 DE RHEUMATISMO ACUTO.

a medicinae studiosis agitur; et de qua magis delirant: sententias igitur clariorum tantum medicorum memorabo; Boerhavius spiffitudinem et lentorem pro causa hujus morbi proxima habuit; alii aliquam humorum acrimoniam esse illam causam opinati sunt. Cullenus ambas istas sententias falsas, esse probavit; aliamque suam, quam pro illa causa multum desiderata habuit, suffecit. Posuit spasmum vasorum extremorum ita obfarcire cursum sanguinis, ut actio vasorum partis et impetus sanguinis multum necessariè intendantur: deinde adjecit, vires naturae medicatrices confugere ad pyrexiam, ut vasorum spasmus, et sanguinis congestus tollerentur; fibrasque musculosas in rheumatismo praeter naturam rigidas fieri addidit: cel. auctor se ex his principiis signorum, quibus rheumatismus comitatur, rationem reddere putat. Haec omnia videntur mihi parum certa: qualiscunque

cunque autem causa proxima fuerit; per quam intelligo illam corporis conditionem, ex qua signa pendent, probabile mihi videtur acutum rheumatismum haud semper oriri ex nimio fibrarum musculosarum robore, ut clari auctores statuerunt; nam ex nonnullis nec paucis quidem causis, quae homines rheumatismo opportunos reddunt, verisimile videtur plenitudinem, et laxitatem cum mobilitate conjunctam, non raro esse illum systematis statum, ex quo morbi indicia originem trahunt. Hinc ratio forsitan reddi potest, quare rheumatismus acutus modò optime sanatur medicamentis roborantibus, cinchona scilicet officinali, modò vero contrariis remediis, omnibus nempe, quae vim cordis et arteriarum minuunt.

PROG-



## P R O G N O S I S.

Experientia rheumatismum raro esse lethalem satis docuit: non defunt quidem exempla morbi infausta; haec autem aliam corporis conditionem immedicabilem, phthisin, putâ, typhum, aliasve affectiones periculosas, comites habuerunt. Rheumatismus haud facile quidem medicamentis sanatur; et quoties negligitur, aut imperitè tractatur, in arthrodyniam, anchylosin di-ram, aut paralyfin immedicabilem, definit. Sunt qui dicunt rheumatismum nonnunquam adoriri pulmonem, et etiam caput aliquando; et hoc modo tollere aegrum apoplexiâ, vel pulmonitide, superveniente; hi autem casus inauspicati ex podagra potius pendere videntur. Rheumatismus nascens facile quidem opprimitur; inveteratus  
autem

autem robustior fit; praesertim si aeger admodum debilitatus fuerit, et morbus diu perstiterit: in hujusmodi exemplis judicium de morbi eventu cautum fit oportet. Cum autem aetate florentem, et alioquin sanum, adortur, prognosis fausta erit, si idonea remedia, morbo fere ineunte, dentur. Nonnulli rheumatismum aliquando in scirrum abire dicunt; hoc autem nunquam vidi, et terminatio rarissima fit oportet: idem dici potest de gangraena, in quam fere nunquam definit. Morgagni facit mentionem exempli rheumatismi in quo musculi sacro-lumbalis et quadrati lumborum, colorem fuscum induerunt, et mirabiliter laxi, et flexiles evaserunt\*.

\* De sed. et caus. morb. Epist. LVII. p. 17.

## RATIO MEDENDI.

Morbi causis et signis consideratis, nemo dubitare potest, quin rheumatismus acutus haud parum inflammationis habeat: medendi igitur ratio se quasi sponte dividit in duo consilia sequentia;

*1mo*, Diathesin phlogisticam totius corporis, et praesertim partium inflammatarum tollere.

*2do*, Spasnum solvere.

Primum consilium absolvitur regimine antiphlogistico, sanguinis detractione, alvi purgatione, et refrigerantibus medicamentis, de quibus figillatim paucis tractabimus.

Regimen



Regimen antiphlogisticum nihil aliud est quam evitatio et imminutio omnium stimulantium, quae in corpora nostra fere semper agunt; horum irritamentorum praecipua sunt calor, exercitatio corporis et animi, cibis, potus, sitis, alvi durities.

Calor igitur cubiculi, in quo aeger decumbit, modicus esse debet, temperies fortitan aëris media, et situs corporis, in quo pauciores muscoli exercentur, anteponendi sunt: omnesque animi motus, praesertim affectus excitantes, vitari debent, et caute simul abstinendum erit a cibo ex carnibus parato, et omnibus liquoribus spirituosus ac fermentatis: diluentia mitia ac refrigerantia ad sitim restringendam dari necesse est: cavendum quoque ne ventriculus oneretur quibusvis ingestis, aut intestina faecibus diutius retentis stimulentur, et opprimantur. Urgente diathesi phlogisticâ, nulla  
diaeta

## 24 DE RHEUMATISMO ACUTO.

diaeta praeter ptisanam, aut hujusmodi potum mitem, concedi debet.

Nullum quidem existit remedium, quo diathesis phlogistica citius aut efficacius tollitur, quam sanguinis sub morbi initium detractio, quae copiosa et iterata adhiberi debet: commodum, quod hoc auxilium affert, erit eo majus, quo citius sanguis ex vena effluxerit; ex ostio magno igitur mitti debet: periti bene norunt parvam sanguinis quantitatem hoc modo extractam multo magis ad diathesin phlogisticam tollendam valere, quam magnam copiam tarde detractam. Si post paucas horas elapsas pyrexia, et alia signa non mitigantur, sanguis iterum detrahatur oportet. Quoad quantitatem detrahendam, nulla quidem regula generalis tradi potest: sequentia autem attente perpenſa plerumque docebunt quoties, quantumque sanguis detrahi

detrahi debet : haec sunt aetas, sexus, vires, plenitudo, ac temperamentum, aegroti, doloris magnitudo, arteriarum percussus, ususque hujus exinanitionis plus minus frequens. Quamvis autem detractio sanguinis est optimum remedium ; sollicitè cavendum erit, ne justo saepius, aut copiosius, detrahatur ; horrendi enim morbi usui hujus remedii nimio supervenire solent : quales sunt hydrops, arthrodynia, et debilitas immedicabilis, &c. Cum justa sanguinis copia e brachio detracta fuerit, exinanitiones ex partibus dolentibus cum fructu fieri possunt : hae nocent multo minus quam detractiones generales ; hirudines hoc consilio commodius adhiberi possunt : si tensio tumor calor et rubor partium laborantium sint insignes, sanguis sic missus magnum commodum afferre solet.

Medicamenta refrigerantia, et cathartica

D

quoque



## 26 DE RHEUMATISMO ACUTO.

quoque ad diathesin phlogisticam debellandam adhiberi solent. Inter refrigerantia medicamenta optima sunt acida frugum nativa aquâ diluta; sitim restinguunt, corpus refrigerant, omnes excretiones promoven-  
vent, et aegro gratissima existunt. Cathartica mitiora, et illa praesertim quae corpus refrigerant, et parum stimulant, eligenda sunt: sode tartarifata, sodo phosphorata, et crysalli tartari, gratissima videntur; motum cordis et arteriarum minuunt, et tardum reddunt, et halitum cutis leniter promovendo, spasmum superficiei tollunt. Hic autem loci observandum est cathartica non esse remedia omni morbi exemplo accommodata; quando enim pyrexia, et caetera signa, vehementiora sunt, et corpus nullum fere motum sine magno cruciatu ferre potest, reverà nocent motu, quem necessariè efficiunt. Enemata refrigerantia, manna, tamarindi fructus, et tartarum modica quantitate

titate sumptum, hîc in plenae alvi purgationis locum substitui debent, et omnino necessaria sunt ad alvum modicè solutam tenendam, ne quid irritationis e faecibus diutius retentis oriatur.

Diathefi phlogistica auxiliis supra dictis sublata, ad secundum consilium, spasmus, nimirum, solvere, devenimus. Hoc perficitur medicamentis, quae sudorem copiosum, et quam minimum simul caloris moveant. Medicamentum, quod huic fini optimè respondet, est pulvis ipecacuanhae compositus. Cum sudor quam lenissime excitari debet, prudens medicus non incipiet a dosi pulveris magna: grana decem, aut circiter, erunt dosis satis magna; haec dosis iterari debet omni fere hora, donec sudor prorumpat; pulvis hoc modo datus raro vomitu rejicitur, et, in omni fere exemplo, modo fetus simul artubus inferioribus

## 28 DE RHEUMATISMO ACUTO.

bus admoveatur, optandos edit effectus. Antequam pulvis detur, aeger decumbere debet in lecto, cujus stragula sunt lanea: haec enim sudorem imbibunt, et retinent; dum lintea brevi madida, et frigida, fiunt, quae res sudori obstat. Cullenus alique medici suadent, ut pulvis bene mane administretur; quia, ut dicunt, omnes secretionnes somno minuuntur; aegerque, eique famulantes, noctu obdormiscere solent; hinc potus, sine quo sudor fluere nequit, negligitur. Sudore moto, diluentia tepida, et minime calefacientia, aut stimulantia, liberaliter administrari necesse est. Haustus ex julapii salini uncia, cum tincturae opii et vini ipecacuanhae, singulorum, guttis circiter viginti, tertia quaque hora omni nocte datus, ad sudorem promovendum et dolores confopiosos haud parum facit. Quoad tempus, quod sudor perstare debet; hoc ex aegrotantis viribus, et dolorum mitigatione,



tionem, pendeat oportet: in plerisque autem exemplis per horas plus minus triginta protrahi potest. Vomitoria leniter nauseosa, diathesi phlogistica sublatâ, cum fructu adhiberi queant; alvum enim plerumque laxant, halitum cutis promovent, et pyrexiam minuunt; huic fini optime forsan respondebit vinum antimonii tartarifati.

Vesicatoria prodesse solent, modo dolores sint fixi, et imponantur, antequam pyrexia gravis fiat: si autem applicantur, hac saeviente, doloribusque articulatim vagantibus, nihil boni inde sperandum.

Morbo his remediis sublato, talis est corporis conditio, ut arthrodyniae maxime opportunum fiat: ab hoc diro malo summâ curâ, diætâ idoneâ, et causarum excitantium evitatione caveri debet. Diaeta blanda ex farraceis et lacte praecipue constans,

unam

### 30 DE RHEUMATISMO ACUTO.

unam alteramve septimanam continuata commendatur a cel. Sydenham. Alii peritum frigidarii usum laudant.

Denique cel. Saunders cinchonam officinalem in rheumatismo acuto post diathesin phlogisticam sanguinis detractione, aliisque exinanitionibus, sublatam, enixè commendat. Pyrexiam hac ratione plerumque citius terminari, articulorumque debilitati et rigiditati, et arthrodyniae etiam, plerumque occurri, nobis confirmat\*.

\* Saunder's Observations on the Red Peruvian Bark in the cure of agues and fevers, &c.

F I N I S.